

ongeschiktheid en herhaalde recidieven tot zóó langen tijd van invaliditeit kunnen leiden, dat de patiënt vrijwel blijvend ongeschikt voor zijn beroep zou worden, kunnen nu nog voor rekening van het invaliditeitsfonds worden geopereerd; mits tijdig machtiging daartoe gevraagd wordt.

Wat de breukenkwestie betreft; ten volle deelen de geneeskundigen der R.V.B. de opvatting van HUESE, dat het voor een man in de kracht van het leven gewenscht is, zich voor een breuk te laten opereeren. Met deze vrijwel algemeene geneeskundige overtuiging heeft echter de Invaliditeitswet niets te maken. Wordt een breuk door een band goed ingehouden, dan is de patiënt niet $\frac{2}{3}$ arbeidsongeschikt en valt dus niet in de termen voor operatie krachtens art. 99 I.W.

Het is mij bekend, dat het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* slechts zeer beperkte ruimte voor kwesties, als hier vermeld, kan afstaan; daarom zou ik den collega's willen voorstellen, dergelijke vragen liever in het *Tijdschrift der R.V.B.* te doen plaatsnemen, dat gaarne daarvoor ruimte beschikbaar stelt, en aan alle ingeschreven geneeskundigen wordt toegezonden.

Amsterdam, 7 Mei 1922.

V. GRAVESTEN.

Ook in een beperkte ruimte zijn dergelijke vragen te stellen en te beantwoorden. Dit bewijzen de verleden week door HUESE gestelde vragen en het thans door GRAVESTEN gegeven antwoord. Onze redactie is steeds bereid voor alle mogelijke voor onze lezers belangrijke vraagstukken de noodige ruimte beschikbaar te stellen, maar heeft geen plaats voor langdradige en overbodige uitweidingen, waartoe, helaas, schrijvers van ingezonden stukken hier te lande maar al te geneigd zijn. Als ieder, die wat op zijn hart heeft, dat kort en krachtig, zonder onnoodigen omhaal van woorden zegt, is het leesbaar en wordt geen kostbare ruimte verknoeid.

P. MUNTENDAM.

DE BEHANDELING DER ARTHRITIS GONORRHOICA.

In het *Tijdschrift* van 29 April doet ROMBACH mededeeling omtrent een geval van arthritis gonorrhoeica en noemt daar de immobilisatie „hét geneesmiddel bij uitstek”.

Gezien het resultaat der immobilisatie, ook alweer bij ROMBACH's patiënt, is het wel zonderling hier te spreken van hét geneesmiddel bij uitstek. Er kan niet genoeg gewaarschuwd worden tegen deze wijze van behandelen, die steeds belangrijke atrophie en dikwijls ankylose tengevolge heeft. *Immobiliseer nooit* bij een arthritis gonorrhoeica geldt als een axioma voor hen, die deze aandoening meermalen hebben behandeld. Stuwing volgens BIER, in den beginne kort, langzamerhand gedurende langeren tijd, en zoo spoedig mogelijk bewegingen in het warme bad (lichte koorts is geen tegenaanwijzing) geven de meesten kansen op herstel van de functie van het gewricht.

Amsterdam, 6 Mei 1922.

B. SWAAB.

ACTIEVE IMMUNISEERING TEGEN DIPHTHERIE.

Naar aanleiding van het artikel van HULSHOFF POL, wil ik opmerken, dat de actieve immuniseering slechts toegepast kan worden in ziekenhuizen, weeshuizen enz. in inrichtingen dus waar gemakkelijk contróle mogelijk is. De reactie van SCHICK is minder eenvoudig, dan die van PIRQUET; de methode van VON BEHRING eischt meervoudige inspuitingen. Voor een toepassing en masse, die gelijktijdig met de vaccinatie in het eerste levensjaar moet kunnen geschieden, dient de methode zoo eenvoudig mogelijk te zijn.

SCHICK, die den krachtigsten stoot tot de actieve immunisatie heeft gegeven, was zoo vriendelijk mij in September 1921 enkele inlichtingen te geven. Voor zijn reactie dringt SCHICK aan de verdunning van het toxine zoo kort mogelijk vóór de inspuiting te doen geschieden. Verder verkiest hij het toxine van het Department of Health van dr. PARK, boven dat van de Behringwerke.

Over de TA-reactie deelt hij het volgende mede: „BEHRING und auch PARK arbeiten mit unterneutralisierten Gemischen. Wir sind grade daran die Methode dadurch zu verbessern, dasz wir nach LÖWENSTEIN mit überneutralisierten Gemischen immunisieren. KASSOWITZ hat derartigen gelungene Versuche vor kurzem veröffentlicht". Deze mededeeling is te vinden in de *Deutsche med. Wochenschr.* 20 Juli 1921, No. 29. Zie ook referaat in dit *Tijdschrift*. Het overgeneutralizeerde TA zou jaren goed blijven. Door deze methode hoopt men te bereiken, dat de voorproef van SCHICK overbodig wordt, en men dadelijk de immuniseerende gift kan inspuiten. Dan staat niets meer de algemeene toepassing in den weg.

Amsterdam, 7 Mei 1922.

L. VOS.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Geneeskundige onderzoeken der arbeidsinspectie.

Onze redactie ontving een overdruk uit het Centraal Verslag der Arbeidsinspectie over 1920, uitmakende dat gedeelte, waarin verslag wordt gegeven van de geneeskundige onderzoeken der arbeidsinspectie in 1920, benevens mededeelingen omtrent beroepsziekten. Daaraan moge hier het volgende ontleend worden.

Van 250 vrouwen, die haringspeten na 10 uur des avonds en die voor dien arbeid door den geneeskundige bij de arbeidsinspectie, wijlen E. HOUWERIJL, werden gekeurd, werd één vrouw te Monnikendam afgekeurd wegens oogontsteking.

Bij de keuring van 55 vrouwen en meisjes, werkzaam in de steenfabrieken, werd één 17-jarig meisje te Gouderak afgekeurd wegens onvoldoende lichaamsontwikkeling.

Dr. OVERBOSCH te Maastricht onderzocht 1004 vrouwen werkzaam in aardewerkfabrieken te Maastricht en te Meerssen. Van haar werden 61 afgekeurd en 75 onder toezicht gesteld. Daaronder bijv. 10 gevallen van albuminurie, 20 van bloedarmoede en 21 van chlorose, 11 van hartaandoeningen, 7 van longtuberculose, 22 gevallen van longaandoeningen, 13 maal zwangerschap. Eén weigerde de keuring en vijf werden wegens te jeugdigen leeftijd afgekeurd.

Beschermd personeel in handvlasscherijen; daarvan werden gekeurd 743 jongens en 64 vrouwen; 12 jongens werden afgekeurd, 5 wegens longafwijking, 6 wegens onvoldoende lichaamsontwikkeling en één wegens algeheele misvorming, v.n.l. van borstkas en wervelkolom; bij 15 jongens werd zulk een tengere lichaamsbouw gevonden, dat het nadeelig zou zijn hen langer dan een halven dag te laten werken. Onder de jongens waren er 16 van 12 jaar en 9 van 13 jaar. Van de onderzochte vrouwen werd er geen afgekeurd. Voor het werk in hennepkeelarijen werden onderzocht 10 jongens en één vrouw, die allen werden goedgekeurd; van de jongens waren twee 14 jaar, zes 15 jaar en twee 16 jaar.

Een groote massa jongens en meisjes, die in de textielabrieken werkzaam waren of daarin wilden gaan werken, werd door de geneeskundigen bij de arbeidsinspectie onderzocht te Enschede, Hengelo, Oldenzaal, Rijssen, Haaksbergen, Almelo, Goor, Delden, Borne, Wierden, Helmond, Goirle, Tilburg en Nijverdal. Meermalen kwam daarbij aan het licht, dat gekeurden extravoeding noodig hadden; ook werden sommigen naar een consultatiebureau voor tuberculose verwezen.

Wat het onderzoek van beschermd drukkerspersoneel betreft, werden onderzocht 1366 jongens, van wie 365 reeds in een bedrijf werkzaam waren (16 in bedrijven, waar kans op loodvergiftiging bestond). Goedgekeurd werden 1218 jongens, afgekeurd 40 jongens, terwijl voor 108 binnen bepaalden tijd een nieuwe keuring geëischt werd. Vrouwen en meisjes werden 204 gekeurd; afgekeurd werden 2 vrouwen, één wegens zeer slechten lichaamsbouw en één wegens platvoeten; voor 15 werd een herkeuring binnen bepaalden tijd noodig geacht. In het geheel werden dus